

Logga
inHitta
vård

Meny

[Magsäck och matstrupe](#)

Magsår

Magsår innebär att det har bildats sår i magsäckens eller tolvfingertarmens slemhinna. De flesta som har magsår får ont i magen, oftast i mitten av magens översta del. Magsår orsakas oftast av en bakterie, men även vissa läkemedel kan göra att du får magsår. De allra flesta blir bra med behandling.

Symtom

Det är vanligt att ha ett eller flera av följande symtom vid magsår:

- Du har ont i mitten av magens översta del, den så kallade maggropen.
- Du mår illa och kan kräkas.
- Du har ont i perioder, du kan till exempel ha ont några veckor och vara symtomfri däremellan.
- Du känner att symtomen ändras när du äter, de kan antingen lindras eller bli sämre.
- Du kan få ont i magen och smärtan kan upplevas som hungersug.

Symtomen vid magsår kan variera mellan olika personer.

Blödande eller brustet magsår

Ett magsår kan börja blöda eller utvecklas till ett brustet magsår. Ett brustet magsår är när såret går igenom väggen på magsäcken eller tolvfingertarmen, och maginnehållet kan läcka ut. Både blödande och brustet magsår är allvarliga tillstånd som kan bli livshotande.

Du kan få ett blödande eller brustet magsår även utan att ha känt något av symtomen ovan.

Vanliga symtom på blödande eller brustet magsår är annars att ha ett eller flera av följande symtom:

- Du får plötsligt mycket ont i övre delen av magen, det kan kännas som hungersug.
- Smärtan kan bli värre av att du äter, men även lindras av mat eller dryck.
- Du får ont i magen på natten.
- Du mår illa eller kräks och maginnehållet ser ut som kaffesump eller innehåller blod.
- Du har svart bajs.
- Du går ner i vikt.

En blödning från magsäcken kan leda till [blodbrist](#), som i sin tur kan göra att du blir trött och andfådd.

Ont i magen kan bero på annat

Många har [ont i magen](#) utan att ha magsår. Det kan till exempel vara något av följande:

- [Känslig mage](#) som också kallas för dyspepsi.

- [Känslig tarm](#) som också kallas för IBS.

Symtomen kan likna de symtom som man får vid magsår.

Ett sår i magsäckens slemhinna kan ibland ge samma symtom som [magcancer](#), men risken att det är cancer är liten. Cancer i tolvfingertarmen är mycket ovanligt.

När och var ska jag söka vård?

Kontakta en [vårdcentral](#) om du tror att du har magsår och särskilt om något av följande stämmer in på dig:

- Du är över 50 år och får symtom från magen som du inte har haft tidigare.
- Du minskar snabbt i vikt eller får minskad lust att äta.

Vänta tills det blir vardag, om det är helg. Många mottagningar kan du kontakta genom att [logga in](#).

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då får du hjälp att bedöma dina symtom och råd om vad du kan göra själv.

Om det är bråttom

Kontakta genast [en vårdcentral](#) eller en [jouröppen mottagning](#) om något av följande stämmer in på dig:

- Du får plötsligt mycket ont i magen.
- Du kräks och maginnehållet ser ut som kaffesump eller innehåller blod.
- Du har svart bajs eller blodigt bajs.

Om det är stängt, sök vård på en akutmottagning.

Ring 112 om du har ont i magen och samtidigt är yr, matt, svimmar eller känner dig mycket sjuk.

Så kan du minska risken för magsår

Det finns några saker du själv kan göra för att minska risken att få magsår, framför allt om du har haft magsår tidigare.

Använd inte vissa läkemedel

Undvik att använda läkemedel mot värk eller feber som är antiinflammatoriska eller som innehåller acetylsalicylsyra. Antiinflammatoriska läkemedel kallas också för NSAID.

Dessa läkemedel ökar risken för magsår. Risken ökar ännu mer om du använder olika typer av dessa läkemedel samtidigt.

Använd i stället läkemedel som innehåller paracetamol om du har värk eller feber.

Läs vilka smärstillande läkemedel mot värk och feber som du kan använda och vilka du ska undvika [här](#).

Fråga om du är osäker på ditt läkemedel

Fråga på ett apotek om du behöver smärtsstillande läkemedel och är osäker på vad du kan använda.

Berätta för din läkare att du har eller har haft magsår, och om du behöver använda NSAID eller Trombyl under en längre tid. Du kan då få läkemedel som förebygger magsår.

Rök inte

Det är bra att sluta röka eller att minska på rökningen, om du röker. Det finns [hjälp att få](#), om du röker och vill sluta. Snus

är en mindre skadlig tobaksprodukt.

Vad kan jag göra själv?

Du kanske märker att du får besvär av viss mat eller dryck, till exempel stark eller friterad mat kan ge symtom hos en del. Andra kan bli sämre av kaffe och alkohol.

Vad som ger dig besvär och hur du reagerar kan skilja sig från vad andra får besvär av. Försök lägga märke till om det är något särskilt du blir sämre av, och undvik då att äta eller dricka det.

Förr rekommenderades särskild mat för att inte få magsår igen. Men det gäller inte längre.

Undersökningar och utredningar

Du bör alltid bli undersökt om du tror att du har magsår.

Du får berätta

När du kommer till en läkare får du berätta om dina symtom. Det kan vara svårt för läkaren att avgöra om du har magsår eller till exempel [känslig mage](#), eftersom symtomen påminner om varandra.

Du får berätta om du har haft magsår tidigare, och om du då blivit bättre med läkemedel som minskar mängden saltsyra i magen.

Du får också berätta om du använder några receptfria eller receptbelagda läkemedel, framför allt smärtstillande och antiinflammatoriska läkemedel.

Gastroskopi

Du kan behöva bli undersökt med [gastroskopi](#), som gör att läkaren eller sjuksköterskan kan se insidan på matstrupen, magsäcken och tolvfingertarmen.

Med hjälp av gastroskopin kan läkaren eller sjuksköterskan se om det finns ett sår. Hen kan också ta vävnadsprov för att undersöka om det finns cellförändringar i såret eller om du har bakterien *Helicobacter pylori* i magen. Bakterien kan orsaka magsår.

Du undersöks alltid med gastroskopi efter en behandling om du har haft ett sår i magsäcken. Läkaren behöver kontrollera hur såret har läkt, eftersom det ibland kan vara svårt att skilja magsår från cancer.

Har du haft sår i tolvfingertarmen och blivit symtomfri behöver du däremot inte undersökas igen efter behandlingen.

Blodprov och andra tester

Bakterien *Helicobacter pylori* kan också upptäckas med hjälp av ett [blodprov](#). Blodprovet visar om kroppens immunförsvar har reagerat mot bakterien. Blodprovet kan inte säga om du har bakterien vid provtagningstillfället, eller om du haft bakterien tidigare. Däremot kan provet visa om du inte har bakterien.

Du kan också få lämna ett utandningsprov eller ett avföringsprov för att undersöka om du har *Helicobacter pylori*. Dessa prover är säkrare än blodprov, framför allt för att utesluta om du har bakterien. Utandningstestet heter Urea Breath Test och kan förkortas UBT.

Det kan räcka med att läkaren undersöker dig med ett blodprov, utandningsprov eller ett avföringsprov. Provet kan ibland avgöra vad du får för behandling, och du behöver då eventuellt inte undersökas med gastroskopi. Det gäller framför allt om du är yngre än 50 år.

Behandling

Ett magsår kan läka av sig själv, men kommer oftast tillbaka. Därför ska ett magsår alltid behandlas eftersom det annars kan utvecklas till ett blödande eller brustet magsår.

Det finns bra behandling, och de flesta blir friska med hjälp av läkemedel.

[Här kan du läsa om läkemedel vid magsår.](#)

Du kan behöva undersökas igen

Du undersöks alltid med gastroskopi tills såret är läkt, om du har haft sår i magsäcken. Har du haft *Helicobacter pylori* undersöks du också för att se att bakterien försvunnit.

Ett sår i tolvfingertarmen behöver inte undersökas med gastroskopi om du har blivit helt besvärsfri.

Läkaren kan vilja undersöka såret i tolvfingertarmen om du fortfarande har besvär efter att ha behandlats. För att göra det undersöks om infektionen med *Helicobacter pylori* har läkt. Det görs med ett utandningstest eller med ett avföringsprov. Vid dessa undersökningar ska du inte ha använt protonpumpshämmare i minst en vecka innan undersökningen, annars kan svaret bli felaktigt.

Ibland behövs sjukhusvård och även operation

Ett brustet magsår behöver snabbt opereras på sjukhus. Vid operationen syr läkaren ihop såret så att magsäcksinnehållet inte kommer ut och skadar de organ som finns runt magsäcken. Läkaren kan också limma eller häfta ihop ett blödande magsår genom ett gastroskop, alltså utan att du behöver opereras genom buken.

Du behöver också vård på sjukhus om du har ett blödande magsår, eller om blodvärdet är så lågt att du behöver en [blodtransfusion](#).

Vad händer i kroppen?

Det går att få magsår i magsäcken och i tolvfingertarmen.

Magsäcken bildar ungefär två liter starkt sur magsaft varje dag. Magsaften består bland annat av slem, saltsyra och enzymet pepsin. Pepsin och saltsyran behövs för att bryta ner protein som finns i maten. Ett annat ord för protein är äggviteämne. Dessutom dör många bakterier i den starka syran.

Saltsyran bildas i magsäckens slemhinna, i särskilda celler som innehåller så kallade protonpumpar. Saltsyran är frätande, men slemhinnan skadas inte eftersom magsäcken också bildar olika skyddande ämnen.

Det finns alltså en balans mellan skadliga och skyddande ämnen i magsäck och tolvfingertarm. Om den här balansen rubbas kan en skada i form av ett sår uppstå i slemhinnan. Det är vanligast att få sår i tolvfingertarmen.

Det tar oftast ett par veckor för ett magsår att utvecklas.

Ett annat namn för magsår är det latinska namnet *ulcus*.

Läs mer om [magsäcken och matsmältningsorganen](#).

Vad beror magsår på?

Det finns olika orsaker till magsår.

Helicobacter pylori

En infektion med bakterien *Helicobacter pylori* är den vanligaste orsaken till magsår. Sår i tolvfingertarmen beror nästan alltid på bakterien. De flesta personer har bakterien utan att få magsår eller andra besvär. Det är oklart varför bakterien orsakar magsår bara hos vissa.

Troligtvis sprids bakterien inom ens egen familj. Man kan få i sig bakterien med mat eller med vatten, och den sprids antagligen vidare med avföring. [Att tvätta händerna](#) efter eget toalettbesök minskar möjligen risken för smitta.

Bakterien smittar oftast när man är barn, och finns sedan kvar i magsäcken livet ut. Numera är det väldigt få barn som smittas. Det beror förmodligen på bättre hygien och att det därför är svårare att smittas. De flesta som bär på infektion numera är därför äldre personer som blev smittade när de var barn. Infektionen är vanligare ju äldre man är.

Man kan inte bli smittad av någon som har magsår.

Läkemedel

Du kan få magsår av vissa antiinflammatoriska och smärtstillande läkemedel, samt av läkemedel som innehåller acetylsalicylsyra.

Läkemedlen minskar bildningen av ett ämne som skyddar magsäcken. Tar du sådana läkemedel ofta kan magsäckens skydd minska så mycket att du får magsår. Du kan undvika detta genom att samtidigt använda läkemedel som minskar mängden saltsyra i magsäcken, till exempel en protonpumpshämmare.

Läs mer här om [vilka receptfria läkemedel du kan använda mot tillfällig smärta](#).

Okänd orsak

Magsår kan också uppstå utan att det finns en tydlig orsak. Stress anses inte längre orsaka magsår om du annars är frisk.

Komplikationer och följsjukdomar

Bild 1 visar ett blödande magsår och bild 2 visar ett brustet magsår.

Det är ovanligt att få komplikationer vid magsår, men de som kan uppstå är följande:

- Blödande magsår.
- Brustet magsår.
- Ärrbildning som ger förträngning av nedre magmunnen.

Blödande magsår

Ett blödande magsår är när ett blodkärl i slemhinnan brister på grund av magsåret. Det börjar då blöda inuti magsäcken eller tolvfingertarmen. Blödnigen kan göra att bajset blir svart, och om du kräks är maginnehållet svart som kaffesump.

Att bajset blir svart beror på att blodet från magsåret blir mörkt när det kommer i kontakt med saltsyran i magsaften. Du kan också få svart bajs om du tar järntabletter mot lågt blodvärde, men då är det inte tecken på att något är fel.

En blödning som inte behandlas kan leda till [blodbrist](#).

Brustet magsår

Brustet magsår kallas det om såret går tvärs igenom väggen på magsäcken eller tolvfingertarmen så att innehållet i magen kommer ut i bukhålan. Det är ovanligt att ett magsår utvecklas till ett brustet magsår, men om det händer får du oftast mycket ont i magen.

Ett brustet magsår behöver behandlas på sjukhus direkt.

Ärrbildning

Mellan magsäcken och tolvfingertarmen finns en övergång som kallas nedre magmunnen. Om man får sår runt nedre magmunnen flera gånger bildas det ärr när såren läker. Ärran kan göra att magmunnen blir trängre, och det blir svårare för maginnehållet att passera till tarmen. Symtom på att magmunnen har blivit alltför trång är bland annat att du kräks lätt.

Med en operation kan magmunnen göras större igen. Det är ovanligt att få förträngning av nedre magmunnen.

Besvär efter tidigare operation

Innan bakterien *Helicobacter pylori* upptäcktes opererades många som hade magsår. Vid operationen togs en del av magsäcken bort. Det fanns även en metod där kirurgen skar av de nervtrådar som styrde bildningen av magsyra.

Magsår och graviditet

Berätta för din läkare om du är eller planerar att bli gravid och har magsår.

Du kan använda protonpumpshämmare med det verksamma ämnet omeprazol eller lanzoprazol om du är gravid eller ammar. Men du bör undvika de antibiotika som tar bort *Helicobacter pylori*. Du får behandling med antibiotika när du har slutat amma, om magsåret beror på bakterien.

Påverka och delta i din vård

Som patient har du enligt [patientlagen](#) möjlighet att påverka din vård.

Du kan söka vård på vilken [vårdcentral eller öppen specialistmottagning du vill](#) i hela landet. Ibland krävs det [remiss](#) till den öppna specialiserade vården.

Du ska förstå informationen

För att du ska kunna vara delaktig i din vård och behandling är det viktigt att [du förstår informationen du får](#) av vårdpersonalen. Ställ frågor om du inte förstår.

Du har möjlighet att få hjälp av en [tolk om du inte pratar svenska](#). Du har också möjlighet att få hjälp av en [tolk om du har en hörselnedsättning](#).

MER PÅ ANDRA WEBBPLATSER

 [Mag- och tarmförbundet](#)

Senast uppdaterad:

2022-11-02

Redaktör:

Jenny Magnusson Österberg, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Lars Agréus, läkare, professor i allmänmedicin med inriktning på sjukdomar i mag- och tarmkanalen, Karolinska institutet och Öregrunds Vårdcentral Praktikertjänst AB

Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

1177 – tryggt om din hälsa och vård

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

1177 på flera språk

|

Om 1177

|

Kontakt

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).